

Vad är en talang, hur definierar du det? –En kraft som gör att man likt MacGyver kan skapa underverk från till synes ingenting!

Hur utvecklas talanger? –Genom rätt stimuli. Pengar, tid, kreativa miljöer som science lab.

Hur tar vi vara på talanger? –Jag tror inte att vi gör det i Västernorrland idag, faktiskt. Det finns ingen tydlig, gemensam satsning på talangbevarande eller talangskapande. Det är ett nationellt problem också. Tänk bara på Håkan Lantz som ensam fick slåss mot Microsoft, han borde fått rättsligt skydd av staten. Ett bra undantag lokalt är Åkroken Business Incubator. Den som har en idé och är kreativ kan få mycket bra stöd där. Affärsområdeschef Christian Söderberg med personal har byggt upp något mycket betydelsefullt och ska ha all credd för det. Vårt företag har fått stor hjälp därifrån. Ingen talang är komplett, man måste få stöd och hjälp att tänka annorlunda, se sina idéer. Tänk bara på Yngve Bergkvist som vände kylan och mörkret i Jukkasjärvi till en tillgång. Ishotellet är ju en supersuccé!

Kan vi skapa talanger? –Ja, det går självklart att skapa. Genom att göra pilotförsök i skolsystemet, det är för hämmande idag. Vi skapar uniforma individer, inboxade på att göra på ett enda sätt. Vi måste söka fixstjärnor som kan fungera inspirerande. Och hitta talangerna inom talangfrågan! De som kan få den frågan populär och greppbar.

Vem eller vilka i länet "äger" talangfrågan? –Åkroken känns som en självklar kandidat.

Hur identifieras talanger bäst? –Jag tror att det sker tidigt, i skolan. Talang visar sig tidigt. Många är ”jobbiga”, men grymma på det de gör. I Kina, Ryssland, Nordkorea är de duktiga på att hitta talang tidigt. (Sen kanske de inte alltid är så människovänliga alla gånger/förf. anm ☺.) Det gäller att hitta Gagarin (eller Zlatan), den som gör alla i landet stolt. En viktig del i marknadsföringen. Bilderna på kända, framgångsrika svenskar som möter resenärerna på Arlanda är ett lysande exempel.

Vad attraherar talanger, förutom pengar, tror du? –Berömmelse! Många längtar också efter att sprida sin kunskap, dela med sig.

Vilken är den främsta utmaningen för rekrytering av talanger? –Att hitta processer i skolan för att identifiera och utveckla talang. Det finns ju kemiolympiader, programmeringstävlingar, uttagningar till skidgymnasier och så, men jag tänker att det måste vara bredare än så för att kunna hitta fler sorters talanger och man måste hitta strukturerade sätt att arbeta med dessa, slussa dem vidare.

Vilka faktorer finns för en lyckad rekrytering? –Att börja tidigt, säkerställa att de brister som kan finnas hos en talang kompenseras av annat. Inställningen måste förändras brett i samhället. NÖRDEN börjar ju bli populär, det är bra! Samtidigt gäller det att komma ihåg bredden – Zlatan är inget utan laget runtomkring sig.

Ser du några trender, branscher som är på uppgång i Västernorrlands län? –IT-branschen såklart, vi växer och blommar. Sundsvall är den tredje största IT-regionen i Sverige efter Stockholm och Göteborg. 5000 personer arbetar med det här, bygger och jobbar direkt med it. Turistnäringen växer också.

Vilka är de viktigaste utvecklingsmiljöerna i länet? –it och turism.

Vilka västernorrländska utvecklingsmiljöer tycker du har störst attraktionskraft? –Ja, det klart jag är it-skadad, jag måste ju svara it! Bron Innovation satsade i Stockholm för att locka hemvändare till bra tjänster. Bra idé.

Hur kan man se att dessa miljöer lockar talanger? –Fler utbildar sig inom it. Många unga vill in i turismen, det är ett bra första jobb, istället är mindre där än inom it som kräver rejäl utbildning.

Hur marknadsförs dessa miljöer idag? – Traditionella annonser i tidningar eller på webben.

Är de nationellt och/eller internationellt erkända/kända? –Ja, nationellt.

Vad har regionen för attraktionskraft? –Billigt boende, korta resvägar, fantastisk miljö. Fiske, bad, jakt, allt! Skidbackar nästan mitt i stan och ändå enkelt att ta sig till Stockholm.

Vad skulle det kunna betyda att kunna hitta talanger bland utrikes födda? –Det skulle kunna få en avgörande betydelse. En sådan mänsklig resurstillgång har vi inte sett sedan andra världskriget. Då kom finnar, tyskar, tjecker hit för att arbeta inom industrin, Sverige var trea på OECD-listan på -70-talet, invandringen skapade tillväxt. Nu kommer de från Syrien och Irak, det är ett gyllene ögonblick. Släpp det politiska tjabblet, förstå det långsiktiga värdet och gör som USA, säg ”välkommen!” Vi måste hitta nya idéer för integration.

Tycker du att Västernorrlands län ska satsa långsiktigt och strategiskt på talangförsörjning? Hur konkret ska det gå till, vilka aktörer bör ta huvudansvaret, hur ska arbetet planeras och finansieras? –Ja, det är bra att den här kartläggningen görs först och främst för att se intresset. Jag tycker man ska börja arbeta med talangförsörjning inom näringslivet. Ge Åkroken ett uppdrag att ännu tydligare suga upp talang. Och utse en försökskommun för att arbeta med identifiering och utveckling av talang i skolan. En förstelärare på varje skola kan få ansvar för talangfrågan. Jag sitter själv i skolrådet på Bergsåkers skola, tror jag ska lyfta talangfrågan där!

Varför är just ditt företag viktig för länets framtid?–Vi är fem delägare, två anställda. Kortfattat kan jag säga att vi skyddar företags viktigaste egenskap – deras unika info. Vi erbjuder konsulttjänster och produkter, som en USB-tvättmaskin! USB-stickor är en vanlig källa till smitta i företag. Vi säljer denna tjänst med support. Det kopplas via 4G så att den ej smittar nätet. Ett bra skydd. Sen hjälper vi också företag att förstå och kunna följa den nya dataskyddsförordningen som ska ersätta PUL, personuppgiftslagen. Detta är viktigt och påverkar alla företag. Vår affärsidé är att hantera baksidan av digitaliseringen. Det handlar om varumärke, pengar, information. Rekommendationen är att investera 5% av det du kunnat spara i företagets i IT-säkerhet.

Vilka strategier har ni för att arbeta med talangförsörjning? –Innovationsråd varannan vecka då anställda och delägare träffas och följer en ordning där vi omvärldsbevakar, diskuterar, tar fram innovationer.

Vilken sorts talanger är det i första hand ni söker? –Lisbet Salander! Bra hackers. Vi behöver it-revisorer som strukturerat kan gå igenom och ta reda på att företagen har ett fungerande it-skydd.

Vilken betydelse har ledarna/coacherna? –Avgörande. Har man inte ett klimat där det är viktigt med talang så tappar vi i tillväxt och innovationskraft. Ledare måste hitta sätt att jobba med talangerna, till exempel innovationsråd eller som på Google – gör vad du vill en dag i veckan! De unga idag tänker inte kring jobb som tidigare generationer. Och de är i den digitala världen, sen hälsar de på i den "vanliga" världen. "Hökken tok-foren" sa min mormor när jag fick min första dator, haha!

Vad i ert "tänk" kan appliceras på andra branscher för att locka talanger? –Att tänka innovativt, vidga vyerna och se framåt. Oavsett bransch.

Hur ser du på branschvis samarbeten? –Det är bra. Bron Innovation exempelvis – då gick man ju ihop större konsultföretag för det gemensamma bästa. Jättebra eftersom vi lever med samma utmaningar, då ska vi hjälpas åt också.

Vad vill du hälsa västernorrländska beslutsfattare/makthavare? Vad bör de satsa på för att få fart på talangförsörjningen i länet? –Sätt igång med talangförsörjningsfrågan direkt. Ge Åkroken mer resurser! Och dra igång ett pilotprojekt på minst en skola. Börja där. Och utvidga senare. Gör frågan om talang sexig och het!

Text och bild Ann-Louise Rönestål Ek